

AD SERENISSIMUM

ATQVE INVICTISSIMUM HEN-

RICVM BRITANNIÆ REGEM, ANTONIVS MVSA

BRASAVOLVS MEDICVS FERRARIENSIS.

ANC NOSTRAM LVCVRATIONEM, QVA
liscuncq; ea sit, Serenissime, atque Inuictissime Rex, tuæ
maiestati non uti pulchram, aut ornatam, aut te tanto
rege dignam offerimus, necq; quod ex ea decus aliquod
fastigio regio accessurum speremus: id enim de nostro
tam exili ingenio, de nostrisq; tā tenuibus uiribus pol-
liceri non audemus: sed ut his tam magnis laboribus,
his tam longis uigilijs celeberrimo tuo numini dicatis,
quod iure optimo literati omnes colunt, ueneratur, atq;
suspiciunt, gratiam aliquam, ac patrociniū aucupemur. Vnde enim gentium ma-
iorem nancisci poterunt auctoritatem, aut plus splendoris adipisci, quam ab eo qui
amplissimū uirtutū fastigio inter mortales, ut sol inter astra, omnes excellit? Nam
quis in re literaria HENRICVM serenissimum regem atq; inuictissimū æquare
potest: qui inter Græcos atticissimus est, inter Latinos facundissimus. Nullæ etenim
sunt liberales disciplinae, quas ad unguem propè non perdidicerit: & ita perdidice-
rit, ut in unaquaq; sola laborasse uideatur. nam si disciplinas omnes singulatim in
illo contemplantur: mirum in modum grāmaticæ uarietates tenet, rhetoricæ flosculos
quasi apes undecūq; collegit, poetarū uireta amoenissima penetrauit, sinuosos diale-
cticæ gyros, & obliquos Mæandros excussit, philosophiæ sacraria perlustrat, geo-
metriæ figuras callet, arithmeticæ numeros peruestigauit, musicæ suauitates omnes
exhaustit, ut tanta felicitas ingenij nullam præstantissimarū disciplinarum inta-
ctam reliquerit: potissimum uerò in eam partem philosophiæ incubuerit, quæ ad
rei Medicæ theoriam spectat. Etenim fere Britannorum regibus peculiare semper
fuit, huic philosophicæ medendi peritiæ in primis fauere. Quin & ab Italis quan-
doq; harum rerum initia petiere. Extat uulgatus Salernitarum De tuenda ualetu-
dine libellus, in regis Angliæ honorem atque decus æditus, cuius initium est,
Anglorum Regi scribit schola tota Salerni.

libellus quidem qui politiores literas non redoleat, tamen his qui legunt non pa-
rum utilitatis præstat: illisq; multo maiorem, qui libelli præcepta obseruant. In uir-
tutibus autem moralibus clementissime Rex, cui es secundus: Necq; enim solo no-
mine ac titulo tenus regem agis: nempe constantia Scæuolam uincis, magnitudine
animi Catonem, pietate Numam, in agendarum rerum dexteritate ac prudentia
Nestorem. De tua illa integra ac inuiolata fide quid dicam? de tua pura simplicitate,
de tua sapientia atq; magnanimitate: Certe nullus est, aut prioribus seculis fuit
tam omni uirtute exaggeratus, qui cum HENRICO Rege aut conferri possit, aut
exæquari: tantū abest, ut quispiam possit præferri. Prætereo uolens amplam tanti
Regis munificentiam & liberalitatem, quæ in ipso adeo splendida est atq; proluxa,
ut optimos quosq; uiros & literarū cultores in primis summis honoribus decoret;

& maximis præmijs inuitet, atq; alliciat. Nullus est tam eminentis, aut pusillus, qui à liberalissimo Rege non amplis muneribus ornatū se ambitiose prædicet, quæ Rex sapientissimus, idemq; omnibus fortunæ bonis præpotens cunctis pro ingenij ac uirtutis modulo dimittitur ac dispensat. In his autem bonis, quæ à philosophis naturæ bona dicuntur, serenissimum HENRICVM laudare non ausim: nempe si præstantem illam corporis symmetriam intueor, si egregiam & plenam regis dignitatis formam contemplor, & illa ad naturæ normam ducta lineameta, quàm recta sint, quàm honesta, quàm decora, uenerabilis me quidam horror incessit: nec hominem, sed heroem planè mihi uideor intueri, in quo multum diuinitatis effulgeat. Quid uerò de Britannia antiqua auorum patria, cui præces, cui imperas, aggredi incipiam, quæ & diues opum est, & studijs (ut ille inquit) asperrima belli, inter Septentrionem Occidentemq; proiecta grandi angulo (Mela teste) Rheni ostia prospicit: deinde obliqua retrò latera abstrahit, altero Galliam, altero Germaniam spectans. Tum rursus perpetuo margine directi littoris ab tergo abducta iterum se in diuersos angulos cuneat triquetra, & (ut inquiunt authores) Siciliae maxime similis: sed multo ipsa dignior, cui uel propter amplitudinem, uel rerum omnium optimarum ubertatem, Sicilia ipsa comparetur, plana, ingens, fecunda, fert nemora, saltus, ac prægrada flumina, alternis motibus, modo in pelagus, modo retrò fluenta. Quis gemmas & margaritas enumeret: ex quibus Iulij Caesaris thoracem confutum præstantes authores prodidere. Hæc est serenissime Rex tua indyta patria, & amplissima illa prouincia, quam possides, & quæ antiquiores præ magnitudine & separatione à continenti, & quia sub alio uideatur esse cælo, nouum quendam orbem esse existimarunt: unde & à poetarum parente Virgilio decantatum est, Et penitus toto diuisos orbe Britannos.

Imò recentiores quidam, eam extra hunc orbem futuram testati sunt, nisi cælestis tauri pes extra signiferum circulum prodiret, quo etiam nobilissima hæc insula uix attingitur. Sed hi & mundi situm ac posituram, & signorum dispositiones in cælesti ambitu, atq; productiones ignorant. Nam pes hic tauri citra primum canceri gradum prodire non potest, quum uerò cancer Britaniam non attingat, pes ille quem fingunt hi authores, uel fabulantur, minus attinget. Solinus hæc dicit, Gallici littoris ora uidebantur mundi fines, nisi Britania insula nomen penè orbis alterius mereretur, octingentis & amplius millibus passuum longa porrigitur: in qua etiã nulum esse anguem testantur authores, sed miri lapidis feracissima, quem Gagatem nūcupant: is enim in aqua ardet, oleo restinguitur. HENRICVS dignus equidem princeps est, ut huic orbi dominetur: dignior, ut ampliori: dignissimus, ut uniuerso. O quot bellicosissimis populis, atque ditissimis imperat. Ex hac enim insula, & ex hoc ferè altero orbe multi robustissimi uiri prodeunt, & multa humano usui necessaria, per totam Asiam, Africam atq; Europam deferuntur, tam est fortunæ bonis abundans & copiosa. Sed quid opus est nos ea laudare, & eorum Encomio fatigari, quæ amplissima fama per hominum ora uagantur, quorum nec sexcetsimam partem attingere posse confidimus. Horum igitur copia obruti, huic nūcupatoriæ epistolæ finem facere decreuimus, Inuictissimæ Celsitudini tuæ sponte promittentes, multo maiora in suam gratiam ædituros, si hæc non dicam placuisse, sed certe non displicuisse, nouerimus. Vale.

